

Økonomiministeriet

27. marts 2025

Samlenotat

- 1) Forslag om forenkling af EU's finansielle instrumenter (InvestEU)

KOM(2025)0084

Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet, Erhvervsministeriet, Finansministeriet og Udenrigsministeriet

2

Dagsordenspunkt 1: Forenkling af EU's finansielle instrumenter (InvestEU)

KOM(2025)0084

1. Resume

EU-Kommissionen har 26. februar fremsat forslag om Forenklingspakke-II (Omnibus-II), som blandt andet har til formål at forenkle rapporteringskrav under EU's finansielle instrumenter, primært InvestEU-fonden. Kommissionen forventer, at forenklingen af rapporteringskrav vil føre til besparelser for omkring 2,6 mia. kr. (ca. 350 mio. euro) på tværs af hele EU og særligt gavne de små og mellemstore virksomheder.

Forenklingspakke-II skal derudover styrke, effektivisere samt forøge EU-garantien under InvestEU. Forøgelsen af garantikapaciteten finansieres primært igennem tilbageløb, dvs. anvendelse af frigjort garantikapacitet fra tidligere investeringsinstrumenter, som ikke er blevet anvendt til at dække tab. Herudover lægges der i forslaget op til, at effektivisere InvestEU-fonden og frigøre yderligere investeringer ved at forbedre mulighederne for at sammenlægge den tilgængelige støtte fra tidligere investeringsinstrumenter. De foreslåede ændringer relateret til EU-garantierne forventes af Kommissionen samlet at mobilisere yderligere offentlige og private investeringer i EU for omkring 50 mia. euro.

Regeringen lægger op til at man fra dansk side støtter forslaget. Regeringen støtter generelt InvestEU-instrumentet, der sikrer en høj gearing af investeringer og derfor er i god overensstemmelse med det danske arbejde med at sikre, at EU-budgettet udmøntes effektivt. Regeringen vil arbejde for at skabe en markant og reel byrdereduktion for de omfattede virksomheder ift. rapporteringskrav.

2. Baggrund

Som et led i sit fokus på forenkling og nedbringelse af byrder, har Kommissionen annonceret en række forenklingspakker (såkaldte omnibuspakker), som har til formål at forenkle rapporteringsforpligtelser og byrder i allerede eksisterende EU-lovgivning. Den indeværende Forenklingspakke-II (Omnibus-II) skal forenkle rapporteringskrav under EU's finansielle instrumenter, primært InvestEU-fonden. Dertil skal pakken styrke, effektivisere samt forøge EU-garantien under InvestEU samt tilføre yderligere midler til den underliggende garantiprovision. Kommissionen forventer, at den samlede pakke vil kunne mobilisere yderligere investeringer i EU for samlet godt 370 mia. kr. (ca. 50 mia. euro). Forslaget skal blandt andet ses i sammenhæng med de overordnede målsætninger om at fremme økonomisk vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse i EU.

Økonomiministeriet

InvestEU

InvestEU-programmet blev oprettet i 2021 og erstattede og samlede en række tidligere finansieringsinstrumenter under EU-budgettet, herunder Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSD), i ét instrument med henblik på at sikre mere effektiv investeringsstøtte og bedre udnyttelse af EU-budgettets ressourcer. InvestEU består af tre hovedelementer: *i*) en investeringsfond, InvestEU-fonden, der skal fremme investeringer i EU på basis af en garanti fra EU-budgettet, *ii*) et InvestEU-rådgivningsorgan, som kan yde teknisk bistand til projektudvikling, *iii*) en InvestEU-portal, som er en database over investeringsprojekter i hele EU.

InvestEU-fonden udsteder garantier til finansielle partnere, herunder Den Europæiske Investeringsbank (EIB), når de yder lån til konkrete virksomheders investeringsprojekter, som ikke kan opnå tilstrækkelig finansiering på markedsvilkår, fx grundet en høj risiko for tab, men som vurderes samfundsøkonomisk rentable. InvestEU-fondens garantier kan dække eventuelle tab for de finansielle partnere i tilfælde af manglende tilbagebetaling af lån fra virksomhederne, hvilket tilskynder til større risikovillighed fra de finansielle partners side og bidrager dermed til at mobilisere investeringer til mere risikable projekter.

InvestEU har før den planlagte forøgelse en garantikapacitet på i alt godt 195 mia. kr. (26,2 mia. euro). For at afdække risikoen forbundet med garantierne for EU-budgettet hensættes som udgangspunkt midler svarende til 40 pct. af garantierne (dvs. 40 pct. hensættes som 'garantiprovisioner' i EU-budgettet).

InvestEU-programmet har til hensigt at fremme investeringsaktiviteten i EU inden for bestemte prioriterede områder, herunder bæredygtighed, forskning, innovation og digitalisering, samt fremme af vækst i små og mellemstore virksomheder, sociale investeringer og færdigheder.

Kommissionen vurderer, at InvestEU siden oprettelsen og frem til juni 2024 har mobiliseret investeringer for næsten 2100 mia. kr. (ca. 280 mia. euro) og derfor har haft en nøglerolle i at løfte investeringer inden for de prioriterede områder og i EU generelt. Med InvestEU har man således opnået en høj gearing og et betydeligt omfang af investeringer.

3. Formål og indhold

Forenklingsspakke II indebærer en række ændringer for EU's finansielle instrumenter med InvestEU-forordningen som omdrejningspunkt. Formålet er at øge anvendelsen af EU-garantier ved at øge garantien fra InvestEU med 2,5 mia. euro til 28,7 mia. euro og de tilhørende hensættelser i EU-budgettet (garantiprovisioner) med 1 mia. euro til 11,5 mia. euro. Forøgelsen af garantiprovisioner finansieres primært igennem tilbageløb, dvs. anvendelse af frigjorte garantiprovisioner fra tidligere investeringsinstrumenter, som ikke er blevet anvendt til at dække tab fra 2025-2027 samt overskud fra investeringer af garantiprovisioner.

Økonomiministeriet

Tilbageløbet, der estimeres til ca. 2,3 mia. euro i 2025-2027, kommer primært fra EFSD, men også fra InnovFin og EU-infrastrukturfonden (CEF). Omkring 270 mio. euro udbetales til Storbritannien, jf. Brexit-aftale, mens Kommissionen angiver at ville anvende ca. 1 mia. euro til forøgelsen af garantiprovisioner under InvestEU aft. den foreslåede forøgelse af EU-garantien. Kommissionen har allerede i dag mulighed for at anvende tilbageløb uden om den årlige budgetprocedure og budgetmyndighedens involvering. Kommissionen angiver dog et behov for at skabe hjemmel til at anvende tilbageløb i 2027 i samme finansår, hvilket indgår som del af forslaget.

Det bemærkes, at Kommissionen ligeledes indikerer at ville anvende ca. 350 mio. af tilbageløbet til at reducere ordinære bevillinger til InvestEU-garantiprovisioner i 2026-2027 og derved frigive midler til brug for renteafbetaling på EU's covid-19-genopretningslån (NGEU). En sådan prioritering vil skulle besluttes som led i EU's budget for 2026. Det angives ligeledes, at op til 425 mio. euro i 2026-2027 kan anvendes til finansiering af Public Sector Loan Facility (PSLF), en låneordning til regional støtte, der har til hensigt at afbøde konsekvenser af den grønne omstilling.

Herudover lægges der i forslaget op til at effektivisere InvestEU-fonden og frigøre yderligere investeringer ved at forbedre mulighederne for at sammenlægge den tilgængelige støtte fra EU-budgettet under de tidligere instrumenter EFSD, CEF og InnovFin med InvestEU-fonden.

De foreslåede ændringer relateret til EU-garantierne forventes af Kommissionen samlet at mobilisere yderligere offentlige og private investeringer i EU for omkring 50 mia. euro.

Forslaget skal derudover forenkle rapporteringskrav og derved nedbringe administrative byrder for både finansielle partnere og slutbrugere, hvor det særligt er kravene for små og mellemstore virksomheder (SMV'er), som lettes. Forslaget skal således bidrage til at opnå Kommissionens overordnede målsætning om at reducere administrative byrder og rapporteringskrav med 25 pct. for alle virksomheder og 35 pct. for SMV'er.

De konkrete ændringsforslag er uddybet nedenfor, *jf. tabel 1*. Forslaget skal desuden ses i lyset af arbejdet med at fremme en europæisk opsparings- og investeringsunion (SIU), som skal kanalisere opsparinger til de mest produktive investeringer og samtidig understøtte EU's strategiske målsætninger.

Tabel 1 Hovedelementer i Kommissionens omnibus-II-forslag

	Eksisterende regler	Kommissionens forslag
Forenkling af rapporteringskrav	<p>InvestEU, EFSI og legacy-instrumenterne stiller alle krav til både implementeringspartnerne og låntagerne om rapportering om de transaktioner, der finder sted. Formålene med rapporteringskravene er at undgå misbrug af midlerne samt for at sikre, at midlerne understøtter de prioriterede investeringsområder.</p> <p>I tillæg til dette skal implementeringspartnerne årligt udarbejde en rapport om investeringsbarrierer på det europæiske marked.</p>	<p>Kommissionen foreslår en række forenklinger både ift. hvad der skal rapporteres på og frekvensen for rapporteringerne.</p> <p>Konkret foreslår kommissionen følgende: 1) at implementeringspartnerne skal rapportere om aktiviteter under InvestEU årligt fremfor halvårligt, 2) at implementeringspartnerne ikke længere skal udarbejde en årlig rapport om investeringsbarrierer, 3) undtage transaktioner under 100.000 EUR fra dele af rapporteringskravene og 4) justere definition af SMV'er, således at flere selskaber undtages fra rapporteringskravene.</p> <p>Forslagene estimeres af Kommissionen at medføre administrative besparelser for i alt ca. 2,6 mia. DKK (350 mio. EUR).</p>
Forøgelse af EU-garantien i InvestEU	<p>InvestEU indeholder en garanti fra EU-budgettet til finansielle partners finansierings- og investeringsaktiviteter, fx Den Europæiske Investeringsbank (EIB), som opfylder InvestEU mål og kriterier for støtte. På baggrund af garantien fra EU-budgettet kan EIB og øvrige finansielle partnere bidrage med finansiering til konkrete virksomheders investeringsprojekter, som ikke fuldt kan finansieres på markedsvilkår, fx grundet en for høj risiko for tab, men som kan være samfundsøkonomisk rentable. InvestEU afdækker således via EU-budgetgarantien delvist risikoen for de finansielle partnere, således at de kan tilbyde mere attraktiv finansiering for private og offentlige investorer mhp. at tilskynde dem til at investere.</p> <p>EU-garantien fordeles til investeringer inden for følgende områder: 1) bæredygtig infrastruktur, 2) forskning, innovation og digitalisering, 3) små og mellemstore virksomheder (SMV'er), 4) sociale investeringer og færdigheder. For nuværende er den samlede EU-garanti til udmøntning igennem InvestEU fastsat til maksimalt 26,2 mia. euro, hvilket oprindeligt blev estimeret til at kunne mobilisere investeringer for op til i alt 372 mia. euro.</p>	<p>Med forslaget øges EU-garantien med 2,5 mia. euro til i alt 28,7 mia. euro.</p> <p>Forøgelsen af EU-garantien ændrer ikke ved måden hvorpå den udmøntes og den fordeles med samme fordelingsnøgle til de fire forskellige investeringsområder.</p> <p>Garanti-provisioner for at afdækkes risikoen ved garanti-forøgelsen finansieres ved tilbageløb fra frigjorte garanti-provisioner, og overskud fra finansielle instrumenter, som løb forud for InvestEU. Størstedelen af dette tilbageløb vil komme fra Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI).</p>
Forøgelse af investeringer ved at sammenlægge EU-garantien under InvestEU med budgetstøtte fra tidligere investeringsfonde	<p>InvestEU-forordningen tillader, at de finansielle partnere, som udmønter EU-garantien, kan kombinere EU-garantien fra InvestEU med EU-garantier eller andre former for EU-budgetstøtte, til at understøtte finansielle produkter, såsom lån og garantier.</p>	<p>Med forslaget muliggøres sammenlægning af porteføljer, som støttes på forskellig vis af EU-garantier eller andre former for budgetstøtte under de finansielle instrumenter. Sammenlægningen kan facilitere øget diversificering af de sammenlagte porteføljer og derved mindske størrelsen af den samlede garanti, som skal afsættes til at dække hele porteføljen. Det sikrer, at der frigives garanti-provisioner, som kan anvendes i nye finansielle produkter og derved mobilisere nye investeringer.</p>
Introduktionen af et nyt "finansiel instrument" til anvendelse under medlemsstatssegmentet	<p>I InvestEU-medlemsstatssegmentet kan en medlemsstat stille finansiering til rådighed til udmøntning af en ny garanti under InvestEU, finansieret af det pågældende EU-land. Denne garanti kan finansielle partnere så anvende til at understøtte finansielle produkter og derved investeringer i det pågældende EU-land.</p>	<p>Det foreslås, at medlemslande, udover at kunne bidrage til finansieringen af en ny garanti fra Kommissionen, også kan stille et fuldt finansieret instrument til rådighed til Kommissionen, som kan udmøntes af de finansielle partnere. Dette skal bl.a. medføre, at de finansielle partners finansieringsomkostninger mindskes (da medlemslandene stiller den fulde finansiering, inklusiv likviditet, hvilket ikke er tilfældet med EU-garantien). Derudover kan det finansielle instrument udmøntes i andre valuta end euroen, hvilket også nedbringer omkostninger til eksempelvis valutaafdækning, hvorfor instrumentet kan anvendes mere effektivt end EU-garantien.</p> <p>I bemærkningerne til ændringsforslaget fremgår det, at instrumentet skal udmøntes i finansielle produkter på samme måde som EU-garantien.</p>

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver på forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Formålet med Forenklingspakke-II er blandt andet at fremme investeringer i EU's grønne og digitale omstilling, og styrkelse af EU's konkurrenceevne, hvilket ifølge Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad kan nås af EU-landene på egen hånd, men bedre kan nås på EU-niveau. Derudover har forslaget også til formål at forenkle rapporteringsforpligtelser og byrder i allerede eksisterende EU-lovgivning.

Regeringen er enig i, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Danmarks andel af nye garantiprovisioner på 1 mia. euro, svarende til en forøgelse af InvestEU-garantien på 2,5 mia. euro, vil udgøre ca. 170 mio. kr. frem til 2027. Udgifterne finansieres inden for Danmarks EU-bidrag, som fastsættes som led i forhandlingerne om EU's årlige budgetter.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen anfører i forslaget, at forenklingen af rapporteringskrav vil føre til besparelser for omkring 2,6 mia. kr. (ca. 350 mio. euro) på tværs af hele EU, særligt for små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan have positive samfundsøkonomiske effekter ved fx at bidrage til at mobilisere yderligere risikovillig kapital og dermed fremme EU's konkurrenceevne og strategiske målsætninger.

8. Høring

Forslaget har været i ekstern høring hos EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger 19. marts 2025. Der er modtaget høringssvar fra Danske Rederier og HORESTA, jf. bilag 1.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt bred opbakning blandt EU-landene til forslaget. Enkelte lande har dog udtrykt skepsis over for finansieringen af forøgelsen af EU-garantien med tilbageblik fra EFSI og andre tidligere instrumenter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger op til at man fra dansk side støtter forslaget. Regeringen støtter InvestEU, der sikrer en høj gearing af investeringer og derfor er i god overensstemmelse med det danske arbejde med at sikre, at EU-budgettet udmøntes effektivt. Dertil bakker regeringen op om formålet med InvestEU om at fremme investeringer, vækst, beskæftigelse, bæredygtighed og konkurrenceevne i EU, hvilket ligger i naturlig forlængelse af dansk fokus på, at EU-budgettet skaber mest mulig fælleseuropæisk merværdi.

Regeringen vil arbejde for at skabe en markant og reel byrdereduktion for de omfattede virksomheder ift. rapporteringskrav.

Regeringen vurderer, at det er væsentligt, at midler under EU-budgettet indgår i en gennemsigtig og horisontal prioritering som led i den årlige budgetprocedure. Anvendelse af tilbageløb fra finansielle instrumenter uden om denne proces er således en afvigelse fra budgetprincipperne som angivet i EU's finansforordning. Det vurderes ikke, at forslaget i sig selv forringer den nuværende situation fsva. afvigelsen, men det ses fra dansk side væsentligt, at forslaget er tilstrækkeligt indhegnet til den indeværende flerårige finansielle ramme (MFF) mhp. ikke at foregribe forhandlinger om den kommende MFF.

Regeringen mener generelt, at sunde og holdbare offentlige finanser på nationalt niveau er den vigtigste forudsætning for at kunne prioritere offentlige investeringer i strategiske dagsordener. InvestEU er derfor et supplement til EU-landenes eget arbejde med at understøtte investeringer, men kan ikke træde i stedet herfor.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget om Forenklingsspakke-II (Omnibus II) af 26. februar 2025 er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Bilag 1 - Høringssvar

Danske Rederier bifalder ønsket om at forenkle rapporteringskrav – også under InvestEU-programmet. Ifølge Danske Rederier er investering i produktion og infrastruktur for grønne brændstoffer afgørende for, at skibsfarten kan reducere sine drivhusgasudledninger i overensstemmelse med EU's og IMO's klimamål. Danske Rederier understreger, at den foreslåede udvidelse af InvestEU-garantien bør omfatte specifik støtte til skibsfartens grønne brændstoffer, herunder PtX-teknologier (Power-to-X) og infrastruktur til distribution og bunkering. EU's emissionshandelssystem (ETS) vil generere betydelige midler, som bør øremærkes til skibsfartens omstilling. Danske Rederier opfordrer til, at en del af de yderligere 2,5 mia. EUR i EU-garantien kanaliseres specifikt til projekter, der understøtter udviklingen af grønne brændstoffer og relateret infrastruktur. Dette kan ske gennem direkte tilskud, garantier eller lavrentelån til aktører i værdikæden eller via tilføjelse af midler til EU's Brintbank øremærket skibsfartens grønne omstilling. Danske Rederier påpeger, at investeringer i skibsfartens grønne omstilling ikke blot er et miljømæssigt anliggende, men også en strategisk nødvendighed for at sikre europæiske rederiers konkurrenceevne i en global industri. Uden en markant styrkelse af finansieringsmulighederne for skibsfartens grønne brændstoffer risikerer Europa at sakke bagud i forhold til andre regioner, hvor regeringerne allerede understøtter en hurtigere omstilling. Danske Rederier ser positivt på forslaget intention om at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne gennem den øgede fleksibilitet i brugen af InvestEU-midler. Det anbefales dog, at der oprettes dedikerede fonde og partnerskaber inden for EU, der sikrer koordination mellem eksisterende programmer som EU's Brintbank, Innovationsfonden og FuelEU Maritime. For at sikre en hurtig og effektiv udnyttelse af de ekstra midler bør Kommissionen ifølge Danske Rederier fokusere på at minimere bureaukratiet for virksomheder, der søger støtte til grønne brændstofprojekter. Dette kan ske gennem enklere ansøgningsprocedurer og hurtigere udbetalinger, så der kan skabes større investeringssikkerhed. Danske Rederier opfordrer Kommissionen til at sikre, at skibsfartens grønne omstilling indtager en central rolle i udmøntningen af de ekstra finansielle midler, så Europa kan fastholde sin position som en førende aktør inden for bæredygtig skibsfart.

HORESTA tilslutter sig Omnibus II i forhold til at styrke investeringskapaciteten i EU ved at ændre eksisterende finansielle instrumenter og øge EU-garantien under InvestEU-programmet med 2,5 milliarder euro for at mobilisere yderligere 25 milliarder euro i offentlige og private investeringer. Det er ifølge HORESTA afgørende, at det skal fremme bæredygtige investeringer og innovation i EU. HORESTA understreger at disse investeringer skal tilgodese SMV'er. HORESTA mener ligeledes, at det vil gavne SMV'er, at forenkling af rapporteringskrav reducerer den administrative byrde for virksomheder ved at mindske rapporteringshyppigheden og mængden af krævede data.

Økonomiministeriet

HORESTA tilslutter sig, at justeringer af reglerne for Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS) og andre relaterede instrumenter skal sikre en bedre udnyttelse af EU's strategiske investeringsfonde.